

Procedura oceny gminnych programów rewitalizacji w Instytucji Zarządzającej programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027.

1. Wstęp

Dokumentem wyjściowym dla prowadzenia działań rewitalizacyjnych finansowanych ze środków UE jest *Umowa Partnerstwa* (UP) zatwierdzona przez KE, wg której szczególnym rodzajem działań podejmowanych w ramach Celu Polityki 5 (CP5) będzie kontynuacja procesu wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Wspierane będą kompleksowe, zintegrowane działania na rzecz: lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji (GPR).

Zgodnie z zapisami UP rewitalizacja może być wdrażana w pojedynczych gminach, jako Inny Instrument Terytorialny (IIT) wyłącznie na podstawie GPR pełniącego funkcję Strategii IIT¹. GPR będą obligatoryjnie pełnić funkcję Strategii IIT w przypadku finansowania przewidzianych w nich działań ze środków polityki spójności. IIT będzie wdrażany zgodnie z zasadami określonymi w *Umowie Partnerstwa, Ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji* (dalej UoR), *Ustawie z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027* (dalej Ustawa wdrożeniowa), *Zasadach realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027* (dalej Zasady).

Zasady mają ułatwić realizację zadań w ramach wybranych instrumentów terytorialnych podmiotom, które są odpowiedzialne za ich wdrażanie – przede wszystkim partnerstwom jednostek samorządu terytorialnego oraz społecznościom lokalnym. W przedmiotowym dokumencie odniesiono się również do GPR. Zgodnie z zapisami *Zasad*, GPR będą obligatoryjnie pełnić funkcję Strategii IIT w odniesieniu do przewidzianych w nich działań finansowanych ze środków polityki spójności. Mając na uwadze, iż GPR jest sporządzany w procesie partycypacyjnym, w związku z powyższym, aby spełniał warunki Strategii IIT, należy uzupełnić GPR o opis partnerskiego zaangażowania interesariuszy² procesu rewitalizacji w prace nad przygotowaniem i wdrażaniem programu.

¹ Opracowanych na podstawie ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. pod warunkiem spełnienia wymogów wynikających z art. 29 rozporządzenia ogólnego.

² Podmioty wymienione w art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, w art. 8 rozporządzenia ogólnego i art. 36 ust. 7 pkt 4) ustawy wdrożeniowej

W programie regionalnym *Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 (FEŁ2027)* wskazano, iż w celu zapewnienia odpowiedniego rozwoju społecznego i gospodarczego niezbędne będzie też realizowanie procesu wyprowadzania ze stanu kryzysowego zdegradowanych obszarów, zgodnego z gminnym programem rewitalizacji.

W związku z powyższym dofinansowaniem z FEŁ2027 objęte będą kompleksowe projekty, wynikające z wieloletnich gminnych programów rewitalizacji opracowywanych w oparciu o krajowe ramy dla działań rewitalizacyjnych.

Zgodnie z zapisami FEŁ2027 procesy rewitalizacyjne będą wspierane na obszarach rewitalizacji, wyznaczonych na obszarach zdegradowanych gmin: miejskich, miejsko-wiejskich i wiejskich, zgodnie z regulacjami zawartymi w UoR.

Organy gmin odpowiedzialne za prowadzenie procesów rewitalizacyjnych odpowiadają za przygotowanie GPR, pełniącego funkcję Strategii IIT, zawierającego w szczególności elementy określone w art. 29 rozporządzenia ogólnego³.

W przypadku projektów rewitalizacyjnych o wsparcie w ramach Priorytetu 5 *Fundusze europejskie dla rozwoju lokalnego w Łódzkiem* będą mogły ubiegać się przedsięwzięcia wskazane na liście planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, przygotowanej zgodnie z regulacjami zawartymi w UoR i przyjętej uchwałą rady gminy w gminnym programie rewitalizacji.

Niniejszy dokument stanowi podstawę weryfikacji przez Instytucję Zarządzającą programem regionalnym *Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 (IZ FEŁ2027)* obligatoryjnych elementów wynikających z UoR i *Zasad* wymaganych w każdym GPR.

2. Gminny Program Rewitalizacji (GPR)

GPR jest sporządzany dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego w drodze uchwały. Obszar rewitalizacji wyznaczany jest poprzez przygotowanie szczegółowej diagnozy obejmującej analizę negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, technicznych i funkcjonalno-przestrzennych. Zgodnie z zapisami *Zasad* diagnoza jest sporządzana poprzez przygotowanie obiektywnych i weryfikowalnych mierników oraz metod badawczych przy wykorzystaniu najbardziej aktualnych danych, którymi dysponuje gmina lub które można pozyskać. Zgodnie z art. 10 ust. 1-2 UoR obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy, ponadto może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nie posiadające ze sobą wspólnych granic. GPR będzie pełnił funkcję Strategii IIT, jeżeli zostanie uzupełniony o opis procesu zaangażowania partnerów. Projekty wynikające z GPR mogą korzystać z różnych źródeł finansowania. Kwestię Oceny oddziaływania na środowisko dla GPR reguluje ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu

³ *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wspierania Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej zwanego Rozporządzeniem Ogólnym*

informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

1) Cechy GPR

GPR, posiada 4 główne cechy tj. **kompleksowość, zintegrowanie, skoncentrowanie oraz komplementarność**. Planowane działania w ramach GPR winny posiadać wszystkie z powyższych cech, które się wzajemnie uzupełniają i konsekwentnie po sobie następują, obrazując sposób pracy nad dokumentem.

Kompleksowość i podejście zintegrowane podkreślają, iż wsparcie rozwoju wymaga bardzo ścisłej koordynacji działań w ramach danej polityki publicznej. Przyjęcie takiego podejścia w rewitalizacji wymaga stworzenia GPR, który odpowiada na faktyczne potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wskazane jest określenie celów w oparciu o dogłębną analizę wyzwań i potencjałów danego obszaru. GPR zawiera działania oparte o przeprowadzoną diagnozę na obszarze rewitalizacji uwzględniając aspekt społeczny, gospodarczy, środowiskowy, techniczny oraz przestrzenno-funkcjonalny. Realizacja przedsięwzięć infrastrukturalnych winna być wpisana w szerszą koncepcję działań rewitalizacyjnych i korespondować z planowanymi działaniami społecznymi, co będzie stanowić wspólną odpowiedź na zidentyfikowane problemy i będzie źródłem szerszego oddziaływania. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne muszą wykazywać wzajemnie powiązanie i synergii.

Koncentracja interwencji w rewitalizacji to nie tylko formalne ograniczenie narzucone na obszar rewitalizacji, ale również potrzeba hierarchizacji potrzeb. GPR dotyczy terenu o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy, obejmującego całość lub części zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego, dotkniętego szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych. Działania rewitalizacyjne kierowane są na określony, zidentyfikowany i wynikający z diagnozy obszar rewitalizacji, przy zastosowaniu adekwatnych narzędzi. Do objęcia wsparciem w ramach FEŁ2027 dopuszczone zostaną przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane na obszarze rewitalizacji i umieszczone na liście planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest wymogiem koniecznym dla zapewnienia ich wspierania w różnych wymiarach. Należy wyróżnić **komplementarność: przestrzenną, problemową, proceduralno-instytucjonalną, międzyokresową oraz źródeł finansowania**.

Komplementarność przestrzennej interwencji zapewnia, iż:

- przedsięwzięcia realizowane są na całym obszarze rewitalizacji, a nie punktowo, w pojedynczych miejscach;
- poszczególne przedsięwzięcia wzajemnie się dopełniają przestrzennie i zauważalny jest efekt synergii;

- prowadzone działania nie mogą skutkować przenoszeniem problemów na inne obszary lub prowadzić do niepożądanych efektów społecznych m.in.: segregacji czy wykluczenia.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna to konieczność zaprojektowania systemu zarządzania realizacją GPR, w sposób który pozwoli na efektywne współdziałanie różnych instytucji, wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.

Komplementarność międzyokresowa ma zapewnić ciągłość okresu realizacji w zmieniających się uwarunkowaniach formalno-prawnych.

Komplementarność źródeł finansowania ma zapewnić finansowanie GPR z różnych źródeł, nakłonić do tworzenia montażu finansowych, mając na celu uniezależnienie realizacji GPR od dostępności finansowania tylko z jednego źródła. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne wymagają konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia z różnych funduszy i programów unijnych (w szczególności EFRR i EFS+), ponadto wskazane jest umiejętne łączenie prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

2) Elementy GPR

Elementy GPR, który pełni funkcję Strategii IIT obejmują elementy określone w art. 15 ust. 1 UoR, które należy uzupełnić opisem procesu zaangażowania partnerów tj. sposobem zaangażowania interesariuszy rewitalizacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem.

3) Zaangażowanie partnerów w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem GPR.

Zaangażowanie różnych środowisk (m.in.: instytucji publicznych, przedsiębiorców, mieszkańców, podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie) tzw. interesariuszy rewitalizacji, pomaga w lepszym dopasowaniu zakresu interwencji, które mają za zadanie niwelować negatywne zjawiska na obszarze rewitalizacji. Ponadto umożliwia znalezienie partnerów do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Przygotowując GPR należy korzystać z różnorodnych form włączania interesariuszy w proces prac nad dokumentem. Partycypacja społeczna musi być szczegółowo zaplanowana, przygotowana i dostosowana do konkretnej grupy interesariuszy biorących w niej udział. W myśl *Zasad* oznacza to, iż gmina powinna poza standardowymi formami konsultacji społecznych (m.in.: spotkaniami, ankietami), wykorzystywać również inne formy angażowania i włączania interesariuszy, m.in.: spacery studyjne lub badawcze, punkty konsultacyjne, debaty, metody prototypowania, wywiady. W GPR należy wskazać w jaki sposób zapewnione zostanie włączenie interesariuszy w proces rewitalizacji na etapie programowania, wdrażania, monitorowania i oceny dokumentu. Ponadto Komitet Rewitalizacji, który zostanie powołany odgrywa szczególną rolę, stanowiąc gremium dialogu i współpracy interesariuszy rewitalizacji z organami gminy i jest wyrazem zarządzania wielopoziomowego.

4) Wymogi w zakresie Strategii IIT

Inny Instrument Terytorialny w zakresie rewitalizacji jest narzędziem umożliwiającym pojedynczym gminom interwencję w obszarach problemowych. W FEŁ2027 przedsięwzięcia rewitalizacyjne będzie można realizować w zakresie interwencji w ramach Celu Polityki 5, w Celu Szczegółowym 5.1 *Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich* oraz Celu Szczegółowym 5.2 *Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie*. Planowane jest również premiowanie projektów rewitalizacyjnych w innych celach szczegółowych. Rewitalizacja, która stanowi proces zgodnie z art. 2 UoR, będzie wdrażana wyłącznie poprzez GPR pełniący funkcję Strategii IIT. Zakres interwencji IIT powinien wynikać ze strategii terytorialnej sporządzonej na potrzeby wdrożenia instrumentu IIT tj. z GPR. Instrument IIT jest elastyczny na etapie wdrożenia, a Strategia IIT obejmuje elementy wskazane w art. 36 ust. 8 ustawy wdrożeniowej. **Szczegółowe wymogi jakie musi spełniać GPR, by pełnił rolę Strategii IIT prezentuje tabela nr 1.**

Tabela 1. Warunki jakie musi spełniać GPR by pełnić rolę strategii IIT

Elementy strategii terytorialnych określone w art. 29 rozporządzenia ogólnego	Elementy strategii IIT określone w art. 36 ust. 8 ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027	Elementy GPR odpowiadające elementom Strategii IIT w art. 15 ust. 1 ustawy o rewitalizacji
<p>a) Obszar geograficzny, którego dotyczy dana strategia;</p> <p>b) Analiza potrzeb rozwojowych i potencjału danego obszaru, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;</p>	<p>1) Syntez diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych;</p>	<p>1) szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji obejmująca analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów. GPR sporządzany jest dla obszaru rewitalizacji, którego granice wskazano w uchwale.</p>
<p>c) Opis zintegrowanego podejścia służącego zaspokojeniu zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych i wykorzystaniu potencjału danego obszaru;</p>	<p>2) Cele jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;</p>	<p>4) cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk. 9) system monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji. 6) mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.</p>
<p>Strategie terytorialne mogą również zawierać wykaz operacji, które mają być wspierane.</p>	<p>3) Lista projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;</p>	<p>5) opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym: a) listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, b) charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań. 6) mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.</p>
<p>d) Opis udziału partnerów zgodnie z art. 8 w przygotowaniu strategii i jej realizacji.</p>	<p>4) Opis procesu zaangażowania partnerów w pracach nad</p>	<p>Sposób prowadzenia partycypacji społecznej podczas sporządzania GPR określa Rozdział 2 (art. 5-7) ustawy o rewitalizacji, ponieważ GPR</p>

	przygotowaniem i wdrażaniem Strategii IIT.	jest sporządzany w procesie partycypacyjnym należy uzupełnić jego zapisy o opis procesu zaangażowania partnerów.
		8) opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji (w tym rola Komitetu Rewitalizacji)
		11) określenie niezbędnych zmian w uchwale dot. Komitetu Rewitalizacji
GPR może pełnić rolę Strategii IIT		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiału Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej

3. Procedura oceny gminnego programu rewitalizacji (dalej: *Procedura*)

Zgodnie z *Zasadami* oceny gminnego programu rewitalizacji dokonuje Zespół ds. Rewitalizacji funkcjonujący w strukturach IZ FEŁ2027. Analiza, weryfikacja i ocena GPR dokonywana jest zgodnie z poniższymi etapami.

1) Etap fakultatywny:

- 1) Zgodnie z rekomendacją wskazaną w *Zasadach*, aby uniknąć błędnego wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Zespół ds. Rewitalizacji funkcjonujący w IZ FEŁ2027 umożliwia gminom składanie do roboczych konsultacji diagnoz dot. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie.
- 2) Zespół ds. Rewitalizacji funkcjonujący w IZ FEŁ2027 umożliwia gminom składanie do roboczych konsultacji projektów gminnych programów rewitalizacji, które są na etapie konsultacji zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 4 UoR.
- 3) W związku z powyższym gmina, która chciałaby skonsultować diagnozę lub projekt gminnego programu rewitalizacji przedkłada dokument, przesyłając go za pomocą poczty elektronicznej na adres e-mail: **rewitalizacja@lodzkie.pl**.
- 4) Wiadomość powinna zawierać prośbę o wstępną weryfikację oraz plik z dokumentem zawierającym diagnozę lub projekt gminnego programu rewitalizacji w wersji edytowalnej w formacie .doc; .docx lub innym zgodnym z oprogramowaniem Microsoft Word oraz mapy obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji w formacie, o którym mowa w ust. 3.2 pkt 5 *Procedury*.
- 5) Weryfikacja dokonana będzie przez dwóch członków Zespołu ds. Rewitalizacji wyznaczonych przez Koordynatora Zespołu lub Zastępcę Koordynatora Zespołu, zgodnie z zasadą „dwóch par oczu”.
- 6) Wynik roboczej weryfikacji jest przekazywany gminie przez Koordynatora Zespołu ds. Rewitalizacji lub Zastępcę Koordynatora Zespołu za pomocą poczty elektronicznej w formie wiadomości e-mail.

2) Etap obligatoryjny:

- 1) IZ FEŁ2027 poinformowała organy wykonawcze gmin, o dacie, od której rozpoczyna przyjmowanie do weryfikacji GPR publikując ogłoszenie na stronie internetowej przeznaczonej do publikowania informacji związanych z FEŁ2027. Za datę przyjmowania GPR do oceny, przyjmuje się datę wejścia w życie *Procedury* oceny GPR w IZ FEŁ2027 przez podjęcie Uchwały przez Zarząd Województwa Łódzkiego.
- 2) Przyjmowanie do opiniowania GPR i ich aktualizacji odbywa się w sposób ciągły.
- 3) GPR wraz z uchwałą rady gminy, informacją o kwestii strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu oraz kopiami opinii wydawanych przez podmioty wymienione w art. 17 ust. 2 pkt 4 UoR należy przekazać za pismem przewodnim podpisanym przez organ wykonawczy gminy osobiście bądź poprzez wysłanie pocztą lub kurierem w formie papierowej z dopiskiem „Gminny Program Rewitalizacji” na adres:

Departament Polityki Regionalnej i Współpracy Zagranicznej
Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego
al. Piłsudskiego 8, 90-051 Łódź.

- 4) Ponadto obligatoryjne jest złożenie GPR wraz z załącznikami w formie edytowalnej i mapy obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji w sposób, o którym mowa w ust. 3.2 pkt 5 *Procedury* za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: **rewitalizacja@lodzkie.pl**.
- 5) Przekazując GPR do opiniowania, gmina zobowiązana jest dostarczyć także formę cyfrową mapy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji stanowiącą załącznik do uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Przez formę cyfrową należy rozumieć mapę w wersji wektorowej w formatach SHP lub DXF, klasa obiektów powierzchniowa (typ danych: poligony), posiadające reprezentację geometryczną określoną w obowiązującym państwowym systemie odniesień przestrzennych układ PL-1992 lub PL-2000. Obiekty reprezentujące obszary zdegradowane oraz obszary rewitalizacji należy wykonać z uwzględnieniem przebiegu granic działek ewidencyjnych. Po umieszczeniu GPR w wykazie, mapa zostanie wykorzystana do uzupełnienia komponentu dot. rewitalizacji Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej Województwa Łódzkiego.
- 6) Gmina decyduje o terminie przekazania GPR do IZ FEŁ2027, mając na uwadze fakt, że pozytywnie zweryfikowany GPR jest podstawą ubiegania się poszczególnych projektów rewitalizacyjnych o wsparcie lub przyznanie preferencji w ramach FEŁ2027. Terminy naborów w ramach FEŁ2027 określa harmonogram naborów dostępny na stronie internetowej www.funduszeue.lodzkie.pl.
- 7) Opiniowanie GPR ma miejsce przed złożeniem pierwszego projektu rewitalizacyjnego wynikającego z danego GPR do dofinansowania ze środków polityki spójności.
- 8) Opiniowanie GPR nie stanowi procedury wyboru projektów rewitalizacyjnych do dofinansowania w rozumieniu ustawy wdrożeniowej.
- 9) Weryfikacja dokonywana jest na podstawie *Listy sprawdzającej*, zgodnie z UoR, *Zasadami* oraz ustawą wdrożeniową, stanowiącej Załącznik nr 1 do niniejszej *Procedury*.
- 10) Weryfikacja i ocena dokonywana jest przez Zespół ds. Rewitalizacji i stanowi podstawę do wydania przez Zarząd Województwa Łódzkiego opinii w zakresie zgodności cech i elementów GPR pełniącego funkcję Strategii IIT oraz możliwości finansowania GPR ze środków FEŁ2027 w zakresie elementów objętych wsparciem IIT.
- 11) IZ FEŁ2027 potwierdza możliwość finansowania GPR w ramach FEŁ2027 co oznacza, iż zaplanowane w nim projekty, które planowane są do dofinansowania w ramach Działań FELD.05.02 i FELD.05.03, wpisują się zakresem realizowanych zadań, w zakres określony w Szczegółowym Opisie Priorytetów programu FEŁ2027 w ramach Działań FELD.05.02 i FELD.05.03, w związku z tym są kwalifikowalne do dofinansowania z FEŁ2027. Wydając

- opinię dla GPR, IZ FEŁ2027 nie potwierdza alokacji na realizację projektów wskazanych w GPR pełniącym funkcję Strategii IIT ani jej nie gwarantuje.
- 12) Udział gminy przygotowującej GPR pełniący funkcję Strategii IIT w wyborze projektów z niego wynikających jest zapewniony przez umieszczenie w nim listy projektów. Lista projektów, zgodnie z art. 36 ust. 5 ustawy wdrożeniowej, jest wystarczająca do uznania jej udziału w wyborze projektów do dofinansowania.
- 13) Rzetelna i bezstronna weryfikacja GPR dokonywana jest przez Zespół ds. Rewitalizacji istniejący w ramach IZ FEŁ2027. Ocena ma charakter opinii eksperckiej w zakresie poprawności ocenianego programu i jego zgodności z kryteriami, które zawiera Załącznik nr 1 do *Procedury*.
- 14) W celu wydania opinii i wpisania GPR do *Wykazu gminnych programów rewitalizacji* (dalej: *Wykaz*), o którym mowa w ust. 5, oceniający weryfikują jednocześnie spełnienie wymogów dotyczących:
1. cech i elementów GPR pełniącego funkcję Strategii IIT;
 2. możliwości finansowania GPR z FEŁ2027 w zakresie elementów objętych wsparciem IIT;
 3. formy cyfrowej mapy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.
- 15) Każdy GPR weryfikowany jest przez dwóch członków Zespołu ds. Rewitalizacji, wskazanych przez Koordynatora Zespołu lub Zastępcę Koordynatora Zespołu, zgodnie z zasadą „dwóch par oczu”. W przypadku rozbieżności w ocenach GPR dokonanych przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji, przeprowadzona jest dodatkowa analiza przez trzeciego członka Zespołu wyznaczonego przez Koordynatora Zespołu ds. Rewitalizacji lub Zastępcę Koordynatora Zespołu. Ocena trzeciego członka Zespołu jest ostateczna i wiążąca, a od dokonanej weryfikacji nie przewiduje się procedury odwoławczej.
- 16) Weryfikacja oraz wydanie *Opinii* w trybie art. 36 ust. 4 ustawy wdrożeniowej odbywa się w terminie 60 dni kalendarzowych od daty wpływu papierowej wersji GPR zgodnie z ust. 3.2 pkt 3.
- 17) W zależności od wyników dokonanej oceny GPR zostaje:
1. pozytywnie zweryfikowany, jeśli spełnia wszystkie kryteria ujęte na *Liście sprawdzającej*, poprzez przypisanie im wartości logicznych „TAK” lub „NIE DOTYCZY”;
 2. negatywnie zweryfikowany, jeśli nie spełnia wszystkich kryteriów, tj. przypisano wartość logiczną „NIE” dla choćby jednego kryterium z *Listy sprawdzającej*.
- 18) W przypadku sytuacji określonej w ust. 3.2 pkt 17 ppkt 1 *Procedury*, o pozytywnej weryfikacji GPR gmina zostaje poinformowana na piśmie. Wzór *Opinii* znajduje się w Załączniku nr 2 do niniejszej *Procedury*.
- 19) Po wydaniu pozytywnej *Opinii* przez Zarząd Województwa Łódzkiego GPR wpisywany jest do *Wykazu GPR*, o którym mowa w pkt 5 niniejszej *Procedury*.
- 20) W przypadku zaistnienia sytuacji określonej w ust. 3.2 pkt 17 ppkt 2 od przedmiotowej *Procedury* nie przysługuje procedura odwoławcza. Członkowie

Zespołu ds. Rewitalizacji dokonujący oceny GPR, na podstawie wypełnionej *Listy sprawdzającej* przygotowują i wysyłają pismo do gminy z informacją o stwierdzonych uchybieniach. Gmina jest zobowiązana dokonać zmian lub uzupełnień oraz złożenia poprawionego GPR w trybie roboczym w terminie nie dłuższym niż 30 dni kalendarzowych od dnia otrzymania informacji. W uzasadnionych przypadkach, na pisemny wniosek gminy, termin naniesienia zmian lub uzupełnień może zostać wydłużony.

- 21) Niedochowanie wskazanego w ust. 3.2 pkt 20 *Procedury* terminu będzie skutkowało brakiem weryfikacji złożonego GPR w trybie roboczym i koniecznością ponownego złożenia GPR w ramach etapu obligatoryjnego wg sposobu opisanego w *Procedurze* w ust.3.2 pkt 3 - 5.
- 22) Poprawiony GPR podlega ponownej procedurze oceny przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji zgodnie z obowiązującą *Procedurą*.
- 23) W przypadku wprowadzenia przez gminę do GPR zmian nie wynikających z pisma stwierdzającego uchybienia, jest ona zobowiązana pisemnie poinformować IZ FEŁ2027 o dokonanych zmianach wskazując ich zakres.

4. Aktualizacja GPR znajdującego się w Wykazie

- 1) Aktualizacja GPR znajdującego się na *Wykazie* wymaga uzyskania ponownej pozytywnej *Opinii* IZ FEŁ2027.
- 2) Przez aktualizację GPR znajdującego się na *Wykazie* rozumie się:
 1. Przyjęcie przez radę gminy uchwały zmieniającej GPR wpisanego do *Wykazu*.
 2. Przyjęcie przez radę gminy uchwały przyjmującej GPR z jednoczesnym uchYLENIEM poprzednio obowiązującego GPR.
- 3) W celu aktualizacji GPR znajdującego się na *Wykazie* należy złożyć dokumentację, która powinna zawierać:
 1. *Wniosek* o aktualizację GPR stanowiący Załącznik nr 4 do *Procedury*.
 2. Zaktualizowany GPR przyjęty uchwałą rady gminy wraz z pozostałymi dokumentami, o których mowa w ust. 3.2 pkt 3 – 5 *Procedury*. Przy czym załącznikiem do uchwały rady gminy powinna być ujednolicona wersja GPR po wprowadzeniu zmian, a nie wyłącznie część GPR będąca przedmiotem aktualizacji.
 3. Wersję elektroniczną GPR z zaznaczonymi zmianami (w trybie śledź zmiany).
 4. W przypadku zmian mających wpływ na delimitację obszaru rewitalizacji tj. w szczególności zmianę wskaźników oraz listę planowanych podstawowych przedsięwzięć należy dołączyć informację w zakresie stanu realizacji wskaźników osiągnięcia celów rewitalizacji zawartych w dotychczas obowiązującym GPR (tj. nazwę wskaźnika celów, wartość stanu początkowego i docelowego oraz wartość osiągniętą na czas aktualizacji GPR).

- 4) Aktualizacja GPR wpisanego na *Wykaz* jest wymagana w szczególności, gdy dokonano:
 1. Zmiany listy planowanych podstawowych przedsięwzięć obejmującej m.in. istotną zmianę w zakresie rzeczowym, prognozowanych celach, rezultatach czy okresie realizacji.
 2. Zmiany w części delimitacyjnej obszaru rewitalizacji w zakresie m.in. metodologii wyznaczenia obszaru rewitalizacji, zmiany wskaźników celów rewitalizacji, w takiej sytuacji należy przeprowadzić ponownie proces delimitacji z wykorzystaniem aktualnych informacji dla wszystkich wskaźników i informacji, w oparciu o które wyznaczono obszar rewitalizacji, mając na uwadze, iż zmiana powyższa skutkuje korektą całego GPR.
- 5) Ocena i wpis do *Wykazu* zaktualizowanego GPR odbywa się na podstawie zapisów i w sposób określony w *Procedurze*. Przy czym warunkiem pozytywnej oceny GPR jest spełnienie wszystkich kryteriów poprzez przypisanie im wartości logicznych „TAK” lub „NIE DOTYCZY” z Załącznika nr 1 *Listy sprawdzającej* niniejszej *Procedury*, na które miały wpływ zmiany wynikające z aktualizacji GPR.
- 6) Aktualizacja GPR, który jest na *Wykazie* musi być dostosowana do zakresu wprowadzanych zmian. Nie jest niezbędne dokonywanie zmian w częściach GPR, które w ocenie gminy zachowały aktualność w zakresie ogólnej oceny stanu. W szczególności może to dotyczyć całości lub części rozdziałów z zakresu diagnozy obszaru rewitalizacji.
- 7) Przy każdorazowej aktualizacji GPR w zakresie dotyczącym zmian wskazanych w ust. 4 pkt 4 niniejszej *Procedury* niezbędne jest prowadzenie konsultacji społecznych i umieszczenie stosownej informacji w dokumencie.
- 8) Przed podjęciem działań w zakresie aktualizacji GPR rekomenduje się wyjaśnienie z Zespołem ds. Rewitalizacji w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Łódzkiego, kwestii konieczności aktualizacji programu w kontekście planowanych w GPR zmian, założeń.
- 9) Przed uchwaleniem aktualizacji GPR rekomenduje się dokonanie konsultacji roboczych zakresu wprowadzonych zmian do GPR. Konsultacje robocze z Zespołem ds. Rewitalizacji odbywają się elektronicznie za pomocą poczty e-mail. Zaktualizowany GPR (w trybie śledź zmiany) należy przesłać na adres e-mail: **rewitalizacja@lodzkie.pl**.

5. Wpis do wykazu gminnych programów rewitalizacji

- 1) IZ FEŁ2027 prowadzi i na bieżąco aktualizuje *Wykaz* programów rewitalizacji wraz z datą ich uchwalenia, dla których przeprowadzono z wynikiem pozytywnym weryfikację spełnienia wymogów dotyczących cech i elementów GPR.
- 2) *Wykaz* obejmuje minimum:
 1. nazwę gminy,
 2. pełny tytuł gminnego programu rewitalizacji,

3. numer uchwały delimitacyjnej rady gminy/miasta ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
 4. numer uchwały rady gminy/miasta przyjmującej/aktualizującej GPR,
 5. datę przyjęcia/aktualizacji GPR przez radę gminy/miasta,
 6. datę wydania pozytywnej opinii przez IZ FEŁ2027,
 7. link do uchwały GPR na stronie BIP gminy.
- 3) Wzór minimalnego zakresu *Wykazu* stanowi Załącznik nr 3 do niniejszej *Procedury*.
- 4) *Wykaz* jest dostępny na stronie internetowej: www.funduszeue.lodzkie.pl.

6. Kontakt do Zespołu ds. Rewitalizacji

Szczegółowych informacji na temat oceny gminnych programów rewitalizacji udziela Zespół ds. Rewitalizacji pod adresem: rewitalizacja@lodzkie.pl oraz numerami telefonów:

- Ilona Piątek-Trzebińska 42 663 3110,
- Katarzyna Kaczmarek 42 663 3103,
- Paulina Lewandowska 42 663 3133,
- Monika Urbaniak 42 663 3102,
- Natalia Urbaniak 42 663 3103,

w przypadku pytań z zakresu możliwości finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych z FEŁ2027:

- Jarosław Góralczyk 42 663 3749,

w przypadku pytań z zakresu przygotowania map obszaru zdegradowanego i rewitalizacji w ramach prowadzonej delimitacji, które posłużą do implementacji do Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej Województwa Łódzkiego:

- Justyna Trzos-Lisicka 42 663 3660,
- Joanna Zalewska 42 663 3620.

Załączniki:

1. Lista sprawdzająca spełnienie wymogów dotyczących cech i elementów gminnych programów rewitalizacji.
2. Wzór Opinii w zakresie zgodności programu rewitalizacji z UoR oraz Zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.
3. Wykaz pozytywnie zweryfikowanych gminnych programów rewitalizacji w Instytucji Zarządzającej programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027.
4. Wniosek o aktualizację GPR ujętego na Wykazie pozytywnie zweryfikowanych gminnych programów rewitalizacji w Instytucji Zarządzającej programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027.